

Årsrapport 2023

Politiets magtanvendelse

Indholdsfortegnelse

01	Indledning	3
02	Magtmiddelindberetningssystemet	4
03	Anvendelse af peberspray	4
04	Anvendelse af CS-gas	5
05	Anvendelse af politihund	5
06	Anvendelse af politistav	6
07	Anvendelse af skydevåben	6

01 Indledning

Politiets anvendelse af magt er reguleret i politilovens §§ 15-21 og i bekendtgørelse nr. 978 af 21. september 2004 med senere ændring om politiets anvendelse af visse magtmidler mv.

Politiets magtmidler opdeles i otte kategorier, hvor talens brug er det mindst indgribende magtmiddel, og hvor anvendelse af skydevåben er det mest indgribende:

- Talens brug
- Håndkraft
- Håndjern
- Peberspray
- CS-Gas
- Politihund
- Politistav
- Skydevåben

Ved gennemførelse af en politiforretning foretager de involverede polititjenestemænd løbende en vurdering af, om det er nødvendigt og forsvarligt at anvende magt i den aktuelle situation. I denne vurdering indgår blandt andet, hvilket magtmiddel der i givet fald skal anvendes. Politiet skal vælge det mindst indgribende magtmiddel, der skønnes at være tilstrækkeligt, og anvendelsen må alene ske i en udstrækning, der står i rimeligt forhold til den interesse, der søges beskyttet ved magtanvendelsen.

Indberetningspligt

Politiet har ikke indberetningspligt, når magtanvendelsen alene angår talens brug, håndkraft eller håndjern.

Der er derimod indberetningspligt til Rigspolitiet, når politiet i forbindelse med en politiforretning har anvendt magtmidler i kategorierne for henholdsvis peberspray, CS-gas, politihund, politistav eller skydevåben.

I de tilfælde, hvor der har været anvendt flere forskellige kategorier af indberetningspligtige magtmidler, skal der afgives indberetning for hver af de anvendte kategorier.

I tilfælde, hvor der har medvirket flere polititjenestemænd, som ikke har været under samlet kommando, kan der være afgivet flere individuelle indberetninger. Dette medfører, at antallet af indberetninger kan overstige antallet af enkeltstående hændelser.

I de tilfælde, hvor en politiforretning gennemføres under kommando, og hvor lederen af politiaktionen har beordret anvendelse af indberetningspligtige magtmidler, skal den pågældende leder efterfølgende udfærdige en samlet indberetning om anvendelsen.

02 Magtmiddelindberetningssystemet

Politiet har siden 2013 anvendt en digital magtmiddelindberetningsplatform (Magtmiddelindberetningssystemet), hvor politikredsene skal afgive indberetninger til Rigspolitiet om anvendelsen af indberetningspligtige magtmidler.

Opgørelsen

Dataudtræk af indberetningerne for 2023 er opgjort endeligt den 29. april 2024 og inkluderer alle færdigbehandlede indberetninger fra samtlige politikredse.

Datagrundlaget er delvist dynamisk, da der kan forekomme efteropdatering af indberetninger om magtanvendelse, som er foretaget forud for opgørelsesdatoen, hvilket medfører, at antallet af indberetninger, som er anført i tidligere årsrapporter, i mindre grad kan være ændret i årsrapporten for 2023.

Opgørelserne i denne årsrapport er ikke nødvendigvis sammenlignelige med andre opgørelser over politiets magtanvendelse, da efterbehandling af data forekommer, hvis der sker udvikling i konkrete sager. For eksempel vil det i en indberetning, hvor politiet har anvendt skydevåben og herved har såret en person, være anført, at den pågældendes tilstand er "tilskadekommen", hvilket således vil fremgå af data i denne årsrapport. Hvis den pågældende efterfølgende er afgået ved døden som følge af politiets skudafgivelse, kan det i andre opgørelser fremstå som "afgået ved døden".

03 Anvendelse af peberspray

År	Indberetninger i alt
2023	708
2022	703
2021	579
2020	610
2019	604

Antallet af indberetninger for 2023 svarer næsten til antallet af indberetninger for 2022. Rigspolitiet vurderer, at peberspray er et effektivt og relativt mildt magtmiddel, som normalt kun kortvarigt medfører gener hos de personer, som eksponeres for dette.

I 2023 er to personer registreret som "tilskadekommen", og seks personer er registreret som "skadestuebehandlet" efter eksponering af peberspray.

04 Anvendelse af CS-gas

År	Indberetninger i alt	Antal anvendte gaspatroner og gasgranater
2023	1	21
2022	3	13
2021	10	91
2020	4	370
2019	12	222

Antallet af indberetninger om brug af CS-gas varierer meget fra år til år, idet anvendelse af CS-gas ofte er relateret til enkeltstående hændelser vedrørende større uroligheder. I 2023 er CS-gas således anvendt i et enkelt tilfælde i forbindelse med omfattende gadeuroligheder, hvori ca. 150 personer deltog, og hvor politiet blev angrebet med blandt andet trækæppe og brosten.

05 Anvendelse af politihund

Anvendelse af politihund skal indberettes, når politihunden har været anvendt som magtmiddel, herunder hvis det blot har været tilkendegivet, at politiet havde til hensigt at anvende politihund, hvis ikke politiets påbud blev efterkommet.

År	Indberetninger i alt	Uden personskade (ikke bidt)	Med personskade (bidt)
2023	304	221	83
2022	319	233	86
2021	349	247	102
2020	389	279	110
2019	394	283	111

Siden 2010, hvor antallet af indberetninger med personskade var opgjort til 194 tilfælde, har der været arbejdet målrettet med at få politihundene til at afstå fra at bide, så længe gerningspersonen efterkommer de påbud, der bliver givet af hundeføreren. Antallet af indberetninger, som har medført personskade, har de seneste fem år været faldende og ligger i 2023 på 83 tilfælde på landsplan.

Ud af de 83 anførte registreringer med personskade ("bidt") i 2023 er 38 registreret som "tilskadekommet", og 45 registreret som "skadestuebehandlet".

06 Anvendelse af politistav

År	Indberetninger i alt
2023	232
2022	334
2021	294
2020	227
2019	335

Antallet af indberetninger om brug af politistav er forholdsvis stabilt fra år til år, og variationer har ofte været relateret til enkeltstående uroligheder.

19 af de afgivne indberetninger for 2023 har været relateret til uroligheder forud for eller efter afviklingen af fodboldkampe, hvilket er et fald i forhold til 2022, hvor antallet af indberetninger relateret hertil var 43.

07 Anvendelse af skydevåben

Når politiet har afgivet skud mod en eller flere personer, eller når politiet ved advarsel eller anden tilkendegivelse har anvendt skydevåben som en direkte trussel mod en eller flere personer, skal der afgives indberetning til Rigspolitiet.

År	Indberetning er i alt	Indberetning er med skud mod personer	Heraf G-person "afgået ved døden"	Heraf G-person "tilskadekom men"	Heraf G-person "uskadt"
2023	330	5	2	3	0
2022	345	12	0	2	10
2021	293	4	0	4	0
2020	400	13	2	7	4
2019	423	5	0	5	0

Antallet af indberetninger om politiets anvendelse af skydevåben er relativt konstant fra år til år, og de i alt 330 afgivne indberetninger for 2023 om brug af skydevåben relateres til samlet 240 unikke hændelser, hvilket betyder, at der i flere tilfælde har været to eller flere politiansatte, som ved samme hændelse har anvendt skydevåben.